

Primjedbe na Nacrt Zakona o štrajku FBiH formulisane kao amandmani.

Amandman 1.

Član 5. mijenja se i glasi:

(1) Odluku o stupanju u štrajk donosi nadležni organ sindikata kod poslodavca kao cjeline, organizacionog dijela poslodavca, područja djelatnosti na teritoriji kantona, odnosno Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Ukoliko kod poslodavca nije organizovan sindikat, odluku o štrajku može donijeti više od jedne petine zaposlenih kod tog poslodavca.

(Obrazloženje prijedloga)

Članom 156. Zakona o radu precizirano je da sindikat ima pravo pozvati na štrajk i provesti ga sa svrhom zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova. Identična odredba sadržana je u članu 31. Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju FBiH, te identična odredba sadržana je u članu 8. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima. Nije prihvatljivo ograničenje navedeno u Nacrtu zakona, da odluku može donijeti samo reprezentativni sindikat, odnosno da ako tu odluku donosi drugi sindikat mora imati podršku više od jedne polovine zaposlenih. Takva odredba bi bila u suprotnosti s nabrojanim propisima i bila bi diskriminirajuća (treba znati da je sindikat reprezentativan ako ima više od 20 % učlanjenih članova od broja zaposlenih – čl.123. ZOR-a).

Amandman 2.

Član 7. brisati bez zamjene.

Obrazloženje:

Propisivanje procedure sporazumnog određivanja mjesta održavanja štrajka, te na kraju ostavljanjem mogućnosti da se o tome izjasni sud, na neki način predstavlja ograničavanje prava na štrajk, te smatramo da je odredba stava 3. člana 8. Nacrta sasvim dovoljna po pitanju mjesta održavanja štrajka.

Amandman 3.

U članu 10. stav 2. mijenja se i glasi:

„(2) Postupak mirenja iz stava (1) ovog člana ne može trajati duže od pet dana od dana dostavljanja poslodavcu Odluke o stupanju u štrajk.

U istom članu dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Ako se strane u sporu nisu sporazumjele oko sastava tijela za mirenje, a isto nije konstituisano ranije u skladu s odredbama člana 150. do 153. ZOR-a (mirovno vijeće), smatrat će se kao da su obje strane u sporu odbile prijedlog tijela za mirenje.“

Obrazloženje:

Deset dana roka za dostavu odluke o organizovanju štrajka prije otpočinjanja štrajka je veoma kratak period i iz tog razloga neophodno je da postupak mirenja otpočne istog momenta kada se i dostavlja odluka o organiziranju štrajka poslodavcu, kako bi se u roku od pet dana taj postupak okončao i eventualno u narednih pet dana našlo adekvatno rješenje da se štrajk izbjegne. Takođe, neophodno je predvidjeti i situaciju kada se strane u sporu ne mogu sporazumjeti oko tijela za mirenje a ono nije ranije konstituisano kako je to propisao ZOR.

Ovo naročito iz razloga što je odredbom člana 156. stav 3. ZOR-a propisano da štrajk ne može započeti prije okončanja postupka mirenja predviđenog ovim zakonom, odnosno prije provođenja drugog postupka mirnog rješavanja spora o kojem su se strane u sporu sporazumjele.

Amandman 4.

U členu 12. poslije riječi zdravlja ljudi briše se zarez i umjesto njega stavlja tačka, a ostali dio teksta se briše.

Obrazloženje:

Formulacija člana 12. Nacrta u dijelu koji se odnosi na nanošenje neposredne materijalne štete poslodavcu i omogućavanje nastavka procesa rada nakon prestanka štrajka, ukoliko bi ostala u tekstu Zakona, mogla bi stvoriti konfuziju u tumačenju predmetne odredbe, te bi na neki način stvorila situaciju da se štrajk ne bi mogao nikako ni organizirati, jer nema štrajka koji ne proizvodi, na neki način, direktnu štetu poslodavcu (nema proizvodnje – direktna šteta nema usluge – direktna šteta). Vrlo je širok dijapazon tumačenja pojma direktna i indirektna šteta, te je vrlo teško tu povući jasnu crtu između njih.

Amandman 5.

Član 15. mijenja se i glasi:

„(1) Ako sindikat i poslodavac ne postignu sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka u roku od pet dana, od dana otpocinjanja sporazumijevanja, rješavanje nastalog spora povjerava se arbitrazi.

(2) Arbitraza se sastoji od po jednog predstavnika sindikata i poslodavca, te neovisnog predsjednika kojeg sporazumno odredjuju sindikat i poslodavac.

(3) Ako se sindikat i poslodavac ne mogu sporazmjeti o imenovanju predsjednika iz stava 2. ovog člana, a ta pitanja nisu uređena kolektivnim ugovorom ili sporazumom sindikata i poslodavca, njega će, na prijedlog sindikata ili poslodavca, imenovati nadležni općinski sud, u roku od pet dana.“

Amandman 6.

Član 16. mijenja se i glasi:

„(1) Arbitraza donosi odluku u roku od pet dana od dana pokretanja arbitražnog postupka. Arbitražna odluka je obavezujuća i konačna i protiv iste se ne može ulagati žalba, te ista ima snagu i dejstvo kolektivnog ugovora.

(2) Najkasnije na dan najave štrajka, sindikat je dužan objaviti sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati za vrijeme štrajka.

(3) Poslovi iz stava 2. ovog člana mogu se urediti i kolektivnim ugovorom.“

Obrazloženje: Za naznačene izmjene i u členu 15. i 16., smatramo da bi bio efikasniji postupak sklapanja sporazuma o minimumu procesa rada, nego kako je to navedeno u nacrtu. Verzija u nacrtu predviđa da ako se strane u sporu ne mogu sporazumjeti oko sastava tijela za mirno rješavanje nastalog spora, odnosno oko sporazuma o poslovima koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka, onda to radi sud. Na taj način se taj postupak razvlači jer sud treba da odlučuje prvo o sastavu tijela, pa onda o minimumu procesa rada. Prema našem prijedlogu, spor se može samo pojaviti oko imenovanja predsjednika arbitražnog vijeća i ni oko čega drugog, a što je svakako brži i efikasniji postupak.

Amandman 7.

U členu 18. stav 2. mijenja se i glasi:

„(2) Minimum procesa rada i način njegovog obezbjeđenja utvrđuje se sporazumom između poslodavca i sindikata.“

U členu 18. stav 3. se briše bez zamjene.

U členu 18. stav 4. koji sada postaje stav 3. mijenja se i glasi:

„(3) Na sklapanje sporazuma iz stava (2) ovog člana i na postupak mirenja u djelatnostima od općeg, odnosno posebnog interesa, primjenjuju se odredbe ovog zakona. „

Obrazloženje: Nismo za to da se minimum procesa rada određuje aktom poslodavca, jer bi u tom slučaju poslodavac mogao zloupotrijebiti to pravo. Izmjenom stava dva na način kako smo to predvidjeli, nema potrebe da opstaje stav tri ovog člana.

Amandman 8.

U članu 19. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Broj radnika angažovanih za obezbjeđenje minimuma procesa rada utvrđuje se u sporazumu iz prethodnog člana ovog zakona.“

Obrazloženje: Verzija u nacrtu da se za minimum procesa rada može koristiti do 1/3 radnika, po našem mišljenju je neprihvatljiva jer je to veliki broj radnika i pitanje je da li bi štrajk mogao imati efekta ako bi toliko radnika bilo angažovano na minimumu procesa rada, zato smatram da je ovaj prijedlog da se to utvrđuje sporazumno, razumniji.

Amandman 9.

U članu 24. stav 2. mijenja se i glasi:

„(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana radnik koji je sudjelovao u štrajku ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio, ukoliko se štrajk organizovao zbog neisplaćenih plaća i drugih materijalnih primanja, zbog neuplaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i zbog neprovođenja propisanih mjera zaštite na radu. „

Obrazloženje:

U stav 2. dodato je, pored toga što se pravo na punu plaću ostvaruje ako je štrajk organizovan zbog neisplaćenih plaća i ne provedenih mjera ZNR, i ako je isti organizovan zbog neuplaćenih doprinosa kao i neisplaćenih drugih materijalnih primanja radnicima.